

4.19 Het Nieuwe Bouwen in Zwolle

In 1931 trad Jan Gerko Wiebenga aan als stadsarchitect van Zwolle. Deze ingenieur werd algemeen beschouwd als een uiterst begaafde en kundige architect met uitgesproken ideeën over architectuur. Ook geldt hij als een van de voormannen van het Nieuwe Bouwen, een nieuwe architectuurstroming die zich verzet tegen de nadruk op de schoonheid van gebouwen. Het is vooral een reactie tegen de eeuwige herhaling van bouwstijlen zoals die in de zogenaamde neo-stijlen tot uitdrukking kwamen.

Het introduceren van een door functionalisme bepaalde bouwstijl betekent voor het monumentale Zwolle een ware revolutie.

In een van zijn eerste projecten krijgt Wiebenga de opdracht een uitbreiding te ontwerpen voor het in neo-renaissance stijl opgetrokken gemeentelijke Sophia Ziekenhuis. Hierbij probeert hij de verschillende gebouwen tot een eenheid te smeden. Als specialist op het gebied van gewapend beton was hij voortdurend op zoek naar nieuwe toepassingen, maar hij probeerde ook verschillende nieuwe materialen en constructies uit. Daarvan getuigen met name de betonnen skeletconstructie met gevels van baksteen, en de grote brede vensters met stalen kozijnen. Het nieuwe gedeelte plaatst hij op een V-vormige plattegrond en de hoekpartij wordt gekenmerkt door de overstekende operatiekamers op consoles.

Een ander belangrijk gebouw van zijn hand is het Openluchtbad aan de Ceintuurbaan. Dit complex wordt in 1933 geopend en telt maar liefst zes bassins, waaronder een bad dat voldoet aan de eisen die voor Olympische wedstrijden gesteld worden. Sinds 1994 is het een beschermd rijksmonument omdat het als een van de best bewaarde voorbeelden van het Nieuwe Bouwen te boek staat. De vroegere Ambachtschool aan de Mimosastraat is ook een goed voorbeeld van het Nieuwe Bouwen. Het gebouw dat uit een samenwerking tussen de architecten A. Baart en L. Krook tot stand kwam, kenmerkt zich door strakke, sobere gevels en grote lichtvlakken veroorzaakt door stalen ramen.

